

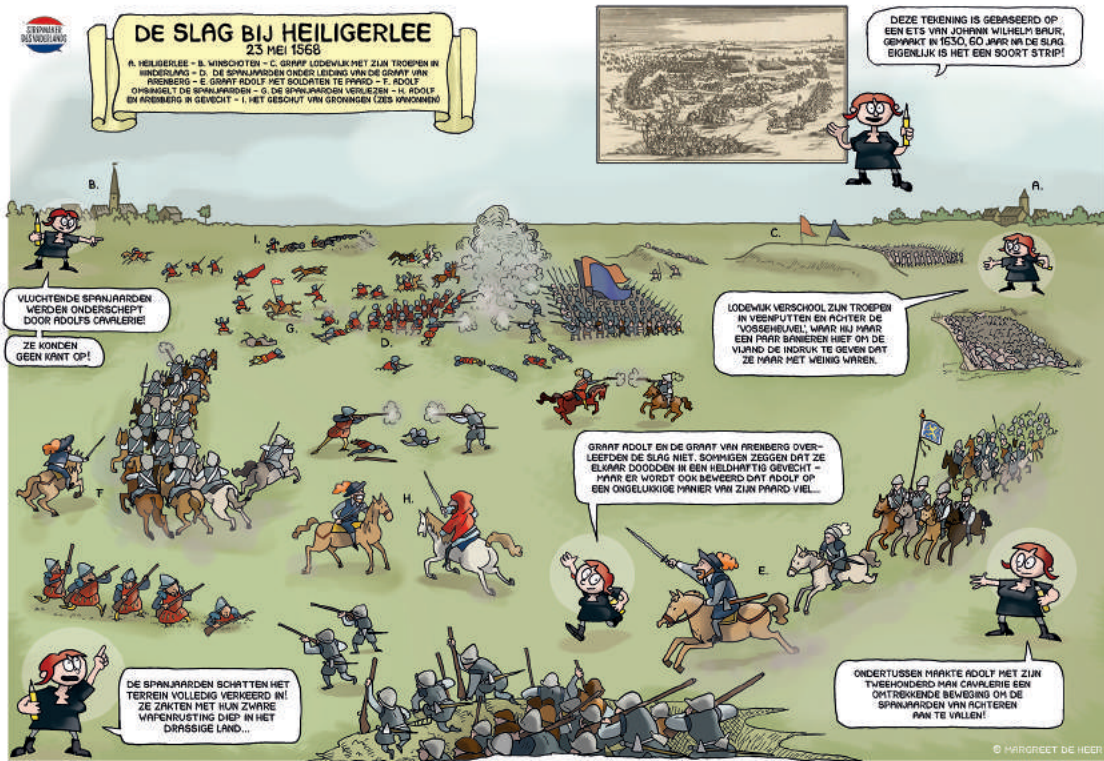
LEUKER &
SNELLER

LEREN MET STRIPS

Educatieve reeks aan de hand van Nederlandse strips

GESCHIEDENIS
ALLE NIVEAUS

De Slag bij Heiligerlee



Strip en lesbrief
voor gebruik in het primair en voortgezet onderwijs



Samengesteld door

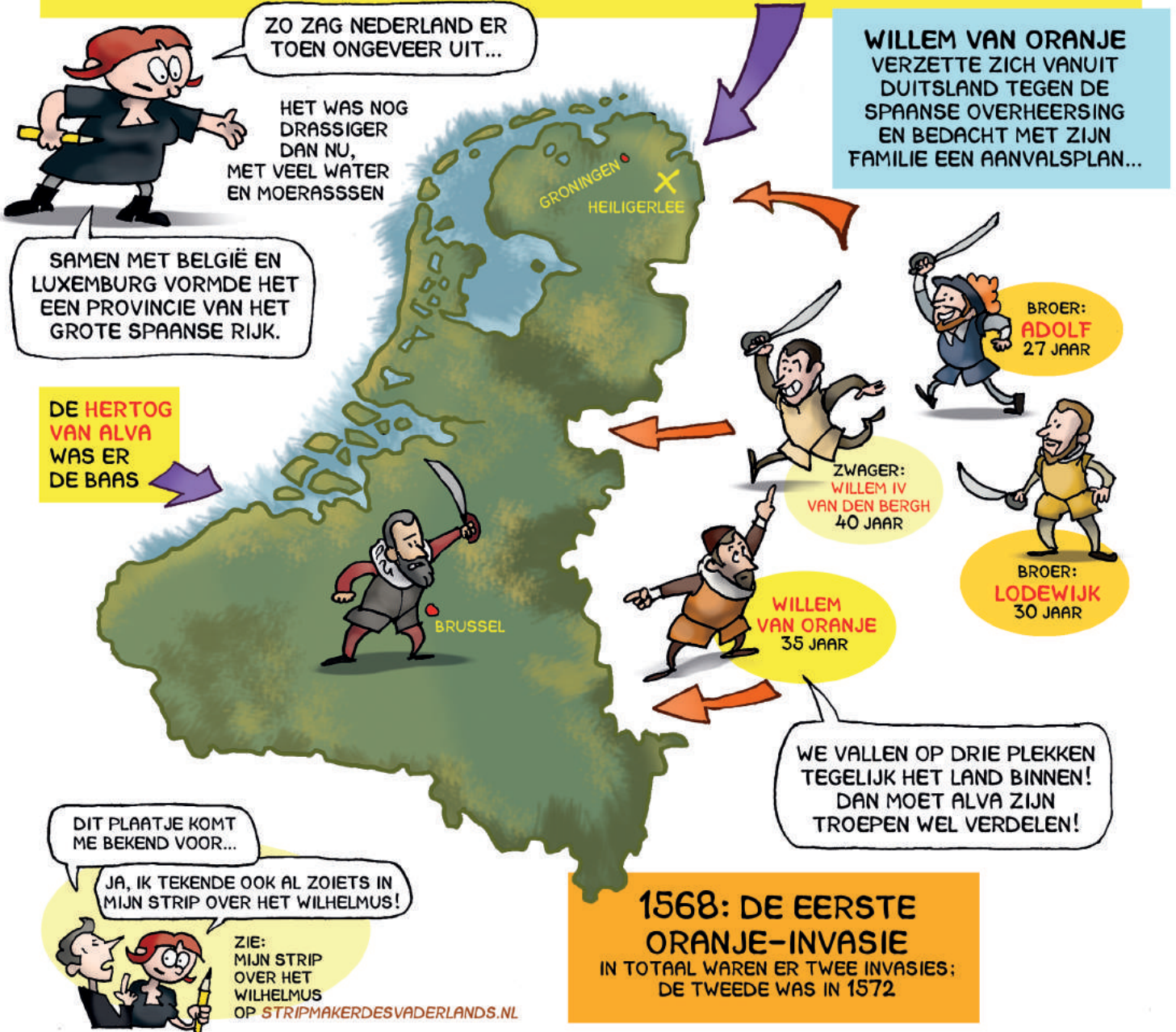
STRIPMAKER
DES VADERLANDS

Margreet de Heer

DE SLAG BIJ HEILIGERLEE



DE SLAG BIJ HEILIGERLEE VOND PLAATS OP **23 MEI 1568**, IN HET NOORDEN VAN NEDERLAND, IN DE WEILANDEN TUSSEN DE DORPEN WINSCHOTEN EN HEILIGERLEE...



DE SLAG BIJ HEILIGERLEE

WAT VOORAFGANG AAN DE SLAG BIJ HEILIGERLEE...



DE SLAG BIJ HEILIGERLEE



DE SLAG BIJ HEILIGERLEE 23 MEI 1568

A. HEILIGERLEE - B. WINSCHOTEN - C. GRAAF LODEWIJK MET ZIJN TROEPEN IN HINDERLAAG - D. DE SPANJAARDEN ONDER LEIDING VAN DE GRAAF VAN ARENBERG - E. GRAAF ADOLF MET SOLDATEN TE PAARD - F. ADOLF OMSINGELT DE SPANJAARDEN - G. DE SPANJAARDEN VERLIEZEN - H. ADOLF EN ARENBERG IN GEVECHT - I. HET GESCHUT VAN GRONINGEN (ZES KANONNEN)



VLUCHTENDE SPANJAARDEN
WERDEN ONDERSCHIEPT
DOOR ADOLFS CAVALERIE!

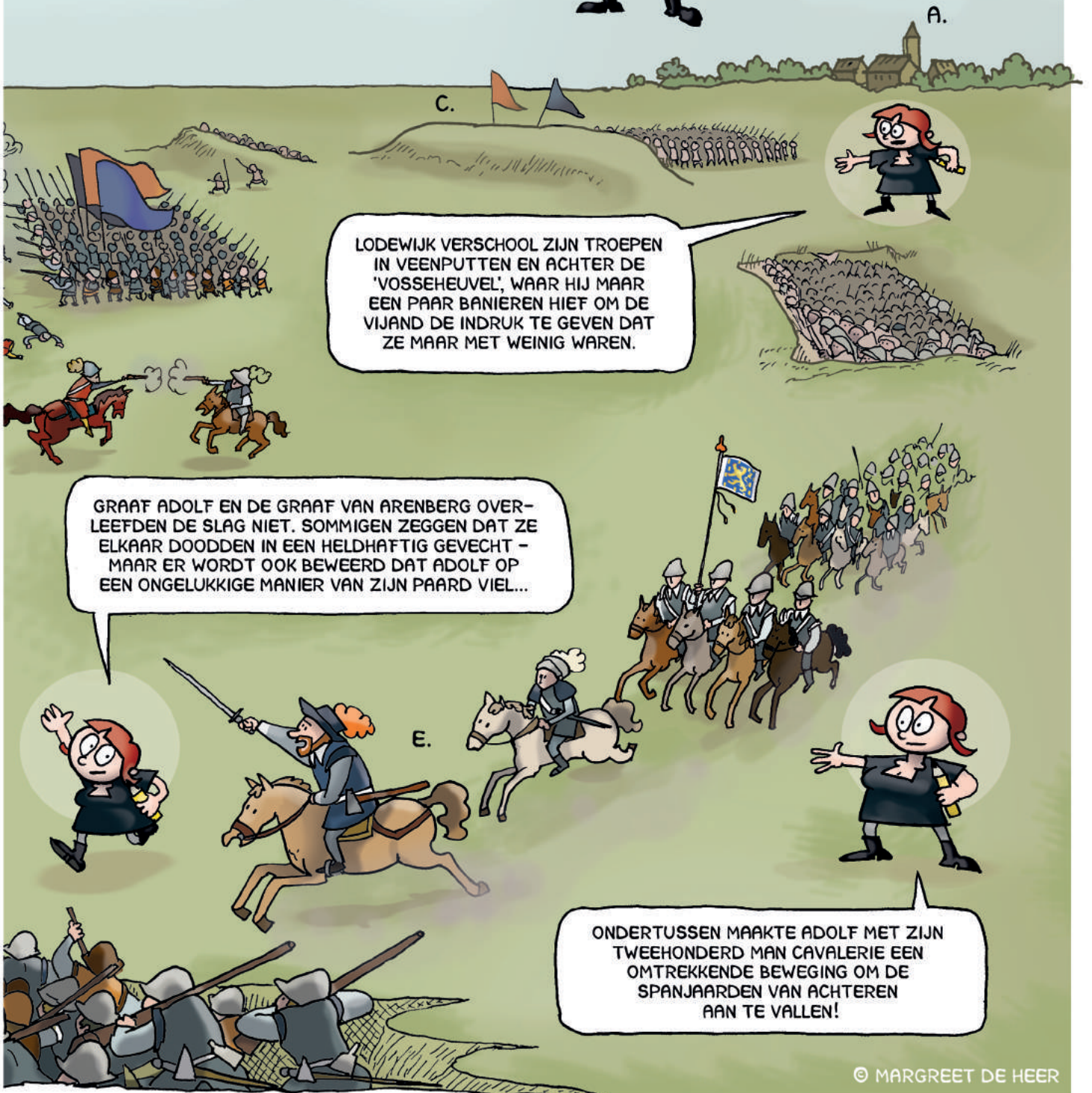
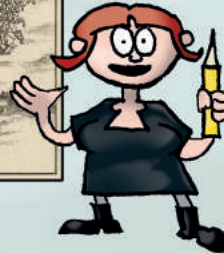
ZE KONDEN
GEEN KANT OP!

DE SPANJAARDEN SCHATTEN HET
TERREIN VOLLEDIG VERKEERD IN!
ZE ZAKTEN MET HUN ZWARE
WAPENRUSTING DIEP IN HET
DRASSIGE LAND...

DE SLAG BIJ HEILIGERLEE



DEZE TEKENING IS GEBASEERD OP EEN ETS VAN JOHANN WILHELM BAUR, GEMAAKT IN 1630, 60 JAAR NA DE SLAG. EIGENLIJK IS HET EEN SOORT STRIP!



LODEWIJK VERSCHOOL ZIJN TROEPEN IN VEENPUTTEN EN ACHTER DE 'VOSSEHEUVEL', WAAR HIJ MAAR EEN PAAR BANIEREN HIEF OM DE VIJAND DE INDRUK TE GEVEN DAT ZE MAAR MET WEINIG WAREN.

GRAAF ADOLF EN DE GRAAF VAN ARENBERG OVERLEEFDEN DE SLAG NIET. SOMMIGEN ZEGGEN DAT ZE ELKAAR DOODDEN IN EEN HELDHAFITIG GEVECHT - MAAR ER WORDT OOK BEWEERD DAT ADOLF OP EEN ONGELUKKIGE MANIER VAN ZIJN PAARD VIEL...

ONDERTUSSEN MAAKTE ADOLF MET ZIJN TWEEHONDERD MAN CAVALERIE EEN OMTREKKENDE BEWEGING OM DE SPANJAARDEN VAN ACHTEREN AAN TE VALLEN!

© MARGREET DE HEER

Deze plaat is tevens als a3-poster te downloaden op stripmakerdesvaderlands.nl

DE SLAG BIJ HEILIGERLEE

HET WAS EEN VERPLETTERENDE OVERWINNING...

1700 SPANJAARDEN DOOD!
VAN ONS MAAR VEERTIG!

KIJK EENS NAAR
DIE OORLOGSBUIT!



...DIE ECHTER MAAR VAN KORTE DUUR WAS:
TWEË MAANDEN LATER WERDEN LODEWIJKS TROEPEN
ALSNOG DOOR ALVA VERSLAGEN, BIJ JEMMINGEN (DU).

21 JULI
1568:



LODEWIJK REDT ZIJN HACHJE DOOR DE EEMS OVER TE ZWEMMEN

DE EERSTE ORANJE-INVASIE WAS MISLUKT.

ADOLF
DOOD...

GEEN ENKELE SLAG
GEWONNEN...

BEHALVE
DIE BIJ
HEILIGERLEE!



HET WAS HET BEGIN VAN EEN OPSTAND TEGEN HET
SPANSE RIJK DIE TACHTIG JAAR ZOU DUREN,
EN EINDIGDE IN 1648 MET DE VREDE VAN MÜNSTER.



WE NOEMEN HET:
DE **TACHTIG-**
JARIGE OORLOG!

EN WE ZEGGEN DAT HIJ
OFFICIËEL BEGONNEN IS BIJ
DE SLAG VAN HEILIGERLEE!

DE SLAG BIJ HEILIGERLEE IS HET SYMBOOL GEWORDEN VAN HET ORANJE VERZET TEGEN DE BEZETTING.
HET DORP, DAT ER INMIDDELS WEER RUSTIG BIJ LIGT, HOUDT DE HERINNERING IN ERE MET EEN
MUSEUM, EEN MONUMENT, EEN "BELEEFROUTE" EN ELKE VIJF JAAR EEN RE-ENACTMENT.



MAG IK
ADOLF
ZIJN?
AH TOE!

HM, OKÉ.
ALS JE
JE BAARD
LAAT
STAAN!

NOU NIET MEER
VERGETEN, HË?

GOH, HEB IK NOU PER
ONGELUK IETS GELEERD
OVER GESCHIEDENIS...?

ZEG, IK HOORDE NET
OVER DE SLAG BIJ
HEILIGERLEE...

WAT?! WÉÉT JE
DAT NIET EENS?

1568!

ORANJE!

GRONINGEN!

BEST EEN SPANNEND
VERHAAL OP ZICH!

HEILIGER-
HOE?



VRAGEN & OPDRACHTEN

KENNISVRAGEN:

- Teken een kaart van Nederland en geef aan waar Heiligerlee ligt.
Van welke kant kwamen de troepen van Lodewijk, en van welke kant de Spanjaarden?
- Wie gaf de opdracht voor de invasie? En wat was de naam van zijn tegenstander?
- Hoeveel mensen zijn er (ongeveer) omgekomen bij de Slag van Heiligerlee?

BELEVINGSVRAGEN:

- Welke wapens werden er gebruikt bij de Slag bij Heiligerlee? Kijk goed naar de plaatjes en/of zoek op op internet. Welke wapens waren het meest effectief in deze strijd, denk je?
- Hoe zou je zelf reageren in oorlogstijd? Zou je meevechten in het verzet, of je aanpassen aan de bezetter? Als je je zou aanpassen, waar ligt dan voor jou de grens? Totdat de bezetter anderen onrecht aandoet? Of totdat je eigen situatie bedreigd wordt?
Als je in het verzet zou zitten, hoe zou je dat dan doen? Zou je ook echt willen vechten als het nodig is? Je kunt je ook op andere manieren verzetten. Bedenk welke manieren dat zouden kunnen zijn.

VERDIEPINGSVRAGEN:

- De opstand tegen de Spanjaarden had godsdienstige, economische en politieke oorzaken. Schrijf hier een stukje over van ongeveer een bladzijde en verwerk daarin in elk geval de volgende namen en begrippen:
protestanten, katholieken, Beeldenstorm, Filips II, absolutisme.
- De Slag bij Heiligerlee was onderdeel van de Eerste Oranje-invasie. De tweede invasie begon 4 jaar later, in 1572. Zoek uit hoe die verliep en maak er een tijdslijn van zoals op bladzijde 2 (liefst met tekeningen).
- De Spanjaarden namen wraak voor de gewonnen Slag bij Heiligerlee. Hoe deden ze dat precies, waar en wanneer was dat en wat vind je hiervan?
(Bekijk voor het antwoord het plaatje hieronder en zoek aanvullende informatie op internet)



Plaatje uit de stripreeks 'Van Nul tot Nu'

WAAROM STRIPS IN DE KLAS?

Strips combineren op een unieke manier tekst en beeld en maken het daarmee makkelijker en leuker om leerstof tot je te nemen. Stripmaker des Vaderlands **Margreet de Heer** (bekend van haar boeken over grote onderwerpen als filosofie, religie en wetenschap) is hier bijzonder van overtuigd en heeft het daarom tot haar speciale taak gemaakt om meer strips toegankelijk te maken voor het onderwijs.

Deze lesbrief over de **Slag bij Heiligerlee**, met daarin een strip die speciaal is gemaakt voor de herdenking van deze slag, die in 2018 450 jaar geleden plaatsvond, is de aftrap voor een hele serie van dergelijke striplessen, geschikt voor verschillende vakken in het primair en voortgezet onderwijs.

Voor een overzicht van de strips die reeds als lesmateriaal door de Stripmaker des Vaderlands beschikbaar zijn gesteld, zie:

stripmakerdesvaderlands.nl/lesmateriaal



Plaatjes in deze lesbrief:

(afgezien van de strip door Margreet de Heer)



De Slag bij Heiligerlee, door Johann Wilhelm Baur, omstreeks 1630.
Deze prent wordt nog steeds heel veel gebruikt om de Slag te illustreren.



Schilderij van de Vrede van Münster, door Gerard ter Borch, 1648.
Te vinden in het Rijksmuseum te Amsterdam.



Plaatje uit:
'Van Nul tot Nu, de vaderlandse geschiedenis tot 1648',
onderdeel van de beroemde stripreeks
door Thom Roep en Co Loerakker.
Aanrader voor zowel strip- als geschiedenisliefhebbers!

